

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

תוכן

- א. המגרש את האשה והחזירה ... וכן המגרש את היתומה והחזירה מותרת ליבם ... קטנה שהשיאה אביה ונתגרשה כיתומה בחיי האב והחזירה דברי הכל אסורה ליבם.....1
- ב. גירשה כשהיא קטנה והחזירה כשהיא גדולה אי נמי החזירה כשהיא קטנה וגדלה אצלו ומת או חולצת או מתייבמת.....3
- ג. שני אחין נשואין לשתי אחיות קטנות ומת בעלה של אחת מהן הלזו תצא משום אחות אשה.....3
- ד. מלמדין את הקטנה שתמאן בו ... אם מיאנה מיאנה ואם לאו ... אי לו על אשתו אי לו על אשת אחיו מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו בחליצה.....3
- ה. לעולם ידבק אדם ... בחליצה ... ויתרחק ... מן המיאון.....4
- ו. ידבק ... בהפרת נדרים ... הנודר כאילו בנה במה והמקיימו כאילו הקריב עליה קרבן 5
- ז. מן המיאונים דלמא גדלה ומיחרטא בה.....6
- ח. מן הערבון.....7
- ט. לעולם יראה דיין עצמו כאילו חרב מונחת לו בין יריכותיו וניהנם פתוחה לו מתחתיו 7
- י. קטנה שלא מיאנה והגדילה ועמדה ונשאת ... צריכה גט משני.....8

דף קט.

א. המגרש את האשה והחזירה ... וכן המגרש את היתומה והחזירה מותרת ליבם ... קטנה שהשיאה אביה ונתגרשה כיתומה בחיי האב והחזירה דברי הכל אסורה ליבם

המגרש את אשתו¹ בין גדולה, בין קטנה שהשיאה אחיה או אמה, והחזירה², ומת, ונפלה לפני יבם, מותרת לו. אעפ"י שהיתה פעם אחת

¹ שו"ע ונו"כ קעג טז

² ובקטנה בין אם חזרה בעצמה ובין החזירה אחיה ואמה הדין כן. שאע"ג שבס"י קנ"ה ב הביא הרמ"א י"א שאם נשאת קטנה שלא לדעת אמה ואחיה א"צ מיאון, ש"מ דלאו נשואין כלל הם וא"כ לכאורה כשהשיאה אמה ואחיה ונתגרשה תו אין יכולים אמה ואחיה להשיאה שוב לה דלא עדיפים מאביה, וא"כ חזרתה לבעלה לאו כלום הוא, ושם גירושין עליה, והרי היא אחות גרושתו, מיהו י"ל בכה"ג לכ"ע נישואין שלה מהני מאחר

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

אסורה לו בחיי אחיו משום גרושת אחיו, אין אומרים כיון שאסורה שעה א' אסורה לעולם, שכשהחזירה אחיו אח"כ ומת הותרה לו, שמינתת אחיו מפלת לייבום, ובאותה שעה לא היה לה שום איסור מכיון שלא היתה אסורה עליו בעת הזיקה³.

אבל קטנה שהשיאה אביה לאחיו, ונתגרשה בקטנותה ע"י אביה, והחזירה אחיו בעודה קטנה, ומת בעודה קטנה, אסורה לייבום, מפני שגירושיה שקבל בה אביה⁴, גירושין גמורין הן והוא לה גרושת אחיו שהיא אסורה דאורייתא, ואין חזרתה שהחזירה אחיו חזרה גמורה אלא מדרבנן, שהרי בנישואין הראשונים יצאה מרשות אב והרי היא אח"כ כיתומה בחיי אביה, ואין אביה יכול להשיאה, וגם היא עצמה אין לה יד לקבל קידושין שהיא קטנה, והרי היא כגרושה ועומדת, לפיכך חולצת ולא מתייבמת, ואין צרתה נפטרת בחליצתה⁵.

וכן הדין במגרש הפקחת ונתחרשה, והחזירה בחרשות ומת והיא חרשת, שכיון שגרשה בעודה פקחת הווי גירושיה גירושין גמורין, ונישואיה אח"כ אינה אלא דרבנן, והרי היא מן התורה גרושה ועומדת ואסורה להתייבם, אבל צריכה חליצה מדרבנן.

צרתה בין בטנה ובין בנתחרשה מותרת להתייבם, שמכיון שהזרתה של הקטנה או החרשת אינם אלא נישואים דרבנן, אין דינה כצרת ערוה שהרי מן התורה אינה אשתו של זה המת ואינה צרתה כלל⁶. וי"א⁷ שצרתה אסורה להתייבם, ויש לחוש לאוסרים.

דאין לאמה ואחיה שום רשות עליה מהני מעשיה, גם י"ל אמה ואחיה יכולים להשיא אותה אף שכבר השיאו אותה ונתגרשה, דהא בהשיאוה אביה ונתגרשה יכולים אמה ואחיה להשיאה על אף שאביה אינו יכול להשיאה כמ"ש במור סימן מ"ג. ב"ש שם כא
3 ב"ש שם כא

4 בדג"מ הקשה שבסימן קמא סעיף ה מבואר שנשאת, אין אביה יכול לקבל גיטה.

5 דעת הרא"ש והטור וכן הוא לשיטת הראב"ד ובעל המאור והיא פטורה בחליצת הצרה והצרה אינה נפטרת בחליצת היתומה, ואפשר שטעמם דלאו כ"ע ידעי ההפך ויאמרו שיבמה יוצאה לשוק בלא כלום וטוב שתחלוץ הצרה ותפטר גם היא דאם היא תחלוץ לא תפטר הצרה בחליצתה. ודעת הרמב"ם דא"צ חליצה ולא יבום כלל. ב"ש כב ערוך השולחן לד

6 ולא דמי לקטנה שהיא ערוה על היבם דצרתה חולצת ולא מתייבמת כדתנן ריש יבמות דהתם הערוה היא מצד עצמותו של היבם כגון בתו או אחות אשתו וכיוצא בזה אבל הכא הערוה היא מצד אחיו המת וא"כ ממ"נ אם נלך לדין התורה אינה ערוה כלל שכבר נתגרשה ואם נלך אחר דרבנן הרי החזירה והיא אשתו ואינה ערוה להיבם, רבותינו הראשונים (רמב"ן ורשב"א ורא"ש ונמק"י) נתנו טעם אחר לדבריהם דמפני שקטנה זו אם היתה מתגדלת אצלו היתה מתייבמת בעצמה ולכן לא שייך למגור בהצרה אטו הערוה כבשאר קטנות שהן ערוה כיון דגם בה בעצמה יש היתר במשך הזמן ולא נזרינן צרה אטו היא שיבואו לייבמה שרוב בני אדם בקיאים שקדושי קטנה יתומה הוי מדרבנן ע"ש. ערוך השולחן סעיף לו לה

7 דעת הראב"ד והמאור שצרתה אסורה להתייבם כהיא עצמה דנזרינן צרתה אטו היא עצמה ובגמ' שם שהתירו צרתה אינה אליבא דהלכתא ע"ש ובאמת בירושלמי יש פלוגתא בזה ומסקנת הירושלמי נראה

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

ב. גירשה כשהיא קטנה והחזירה כשהיא גדולה אי נמי החזירה כשהיא קטנה וגדלה אצלו ומת או חולצת או מתייבמת

מה שנתבאר שקטנה שהשיאה אביה לאחיו, ונתגרשה בקטנותה ע"י אביה, והחזירה אחיו בעודה קטנה, ומת בעודה קטנה, אסורה לייבם, זהו רק כשגירשה ע"י אביה כשהיא קטנה והחזירה כשהיא קטנה ומת בעוד שהיא קטנה, וכן כשגירשה פקחית והחזירה והיא חרשת ומת בעוד שהיא חרשת, אבל החזירה כשהיא קטנה או חרשת, ונתגדלה או נתפקחה אצלו, שחזרו נישואיו השניים נישואין דאורייתא ואח"כ מת, מותרת להתיבם, שהרי קי"ל שמיתה מפלת לייבום ובאותה שעה אין כאן איסור, ואין צריך לומר אם לא החזירה אלא אחר שגדלה או נתפקחה שמותרת להתיבם.

ג. שני אחין נשואין לשתי אחיות קטנות ומת בעלה של אחת מהן הלזו תצא משום אחות אשה

שני⁸ אחים פקחים נשואין שתי אחיות קטנות או חרשות ומת אחד מהם, תצא בלא חליצה וייבום משום אחות אשה, שהרי נישואי שתיהן שוות.

ד. מלמדין את הקטנה שתמאן בו ... אם מיאנה מיאנה ואם לאו ... אי לו על אשתו אי לו על אשת אחיו מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו בחליצה

שני⁹ אחים פקחים נשואין אחת גדולה ואחת קטנה ואפילו שתיהן פקחות, מת בעל הקטנה תצא הקטנה ללא חליצה משום אחות אשה.

לאיסור ע"ש אמנם הרבה אמוראים מתירין שם ולדינא נראה דיש לחוש להאוסרים וצ"ע בש"ע סעיף ט"ז שלא הביאו כלל דעת האוסרים ובטור הביא. ערוך השולחן שם סעיף ל"ט

⁸ שו"ע ונו"כ קעה ט

⁹ שו"ע ונו"כ שם יא

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

מת בעל הגדולה היא אוסרת הקטנה עליו, לפי שקידושי הגדולה הן דאורייתא ואם כן לבעל הקטנה יש זיקה דאורייתא, ואוסרת את אשתו הטנהעליו משום אחות זקוקה, שאין בה בקדושי אשתו הקטנה שהם מדרבנן לדחות זיקת הגדולה משום אחות אשה, לפיכך מוציא את אשתו הקטנה בגט ואת אשת אחיו בחליצה. ומלמדין את הקטנה שתמאן בבעל ותעקור נישואיה כאילו לא היתה אשתו מעולם¹⁰, ואח"כ ייבם את הגדולה.

ואם לא מיאנה הקטנה והגדילה שאז אינה יכולה למאן, לא שנא בא עליה לאחר שהגדילה לא שנא לא בא עליה, מוציא את אשתו בגט ואת אשת אחיו בחליצה, דק"ל יש זיקה והויא להו כל אחת אחות זקוקתו¹¹.

וכן אם היתה¹² אחת פקחת ואחת חרשת, מת בעל החרשת תצא החרשת ללא חליצה משום אחות אשה.

מת בעל הפקחת, בעל החרשת מוציא את אשתו בגט, לפי שקידושי הפקחת לפיקח הן דאורייתא ויש לו לזה על הפקחת זיקה דאורייתא, אוסרת את אשתו החרשת עליו משום אחות זקוקה, שאין בה בקדושי אשתו החרשת לדחות זיקת הפקחת משום אחות אשה, לפיכך מוציא את אשתו בגט ואת אשת אחיו בחליצה.

ה. לעולם ידבק אדם ... בחליצה ... ויתרחק ... מן המיאון

לעולם יתרחק אדם מעדות או דין מיאון¹³.

¹⁰ וא"ל אף אם תמאן הקטני איך מותרת הגדול' הא בעת הנפילה היתה נראית כאחות ומ"ש מצרת בתו ממאנת דלא מהני מיאון בתו כיון שהיתה נראית בעת הנפילה כצרת בתו עיין תוס' פד"א שם שתירצו כיון שהיא ממאנת בעוד בעלה חי עוקרת לגמרי הנשואין ועדיף ממאנת לאחר שמת בעלה. ב"ש שם י

¹¹ ב"ש שם מרי"ו בשם הרמ"ה

¹² שו"ע ונו"כ שם י

¹³ רמב"ם הלכות גירושין פרק י הלכה ט

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

יש פוסקים¹⁴ כשמצות יבום קודמת, שאין איסור ביבום שלא לשם מצוה, ויש פוסקים¹⁵ שמצות חליצה קודמת, שחששו חכמים שמא מתכוונים לשם נוי או לשם ממון, ואף עכשיו רובם מתכוונים לשם מצוה, שישראל בחזקת כשרים הם, אלא שכיון שיש מיעוט אנשים שאינם מתכוונים לשם מצוה, אמרו שמצות חליצה קודמת, וחשש רחוק הוא שיתכוונו שלא לשם מצוה. אולם אין כופים לחלוץ¹⁶. ולשיטתם לעולם יתקרב לחליצה¹⁷. וכתבו אחרונים¹⁸ שבמדינות אירופה לא ראינו שנהגו למעשה ביבום, אבל במדינות המזרח נוהגים לייבם¹⁹.

דף קט:

ו. ידבק ... בהפרת נדרים ... הנודר כאילו בנה במה והמקיימו כאילו הקריב עליה קרבן

¹⁴ דעת המחבר אבהע"ז קסה א מרדכי יבמות סי' לא בד' השאלות שאילתא קנר, ועי' תה"ד סי' רכ שכ"ד רבנן סבוראי שהובאו במרדכי שם; רי"ף יבמות לט ב, וכ"כ בכתובות בשם "מתיבתא אחריתית שוב" ר"ש בן עלי באוצה"ג יבמות סי' קעט; הגמ"י יבום פ"א ה"ב בשם רשב"ם וריב"א ור' שמחה, ושכן מצא ראבי"ה בתשובות הגאונים, וכ"כ הריטב"א כתובות סד א שכ"ד הגאונים, ועי' נמו"י יבמות שם שכן ד' רוב הגאונים, וכ"כ בשע"צ שער א סי' כד, תשובת רס"ג, ובבה"ג ריש הל' יבום, ובאו"ז סי' תרל"ט בשם ס' המקצועות; רמב"ם יבום פ"א ה"ב; השגות הראב"ד על הרי"ף כתובות שם, העיטור כתובות יבמין וגט חליצה; רמב"ן ור"א מן ההר יבמות שם ובס' הזכות כתובות שם; שו"ת הרשב"א ח"א סי' אלף קסה; רא"ה כתובות שם; פסקי רי"ד יבמות שם וכתובות שם; טור אהע"ז קסה בשם רי"ף ורמב"ם; שו"ת הר"ן סי' כב; שו"ת ריב"ש סי' רט ושסא ועוד.

¹⁵ רמ"א שם כרי"ף כתובות שם בד' "חדא מתיבתא"

וכ"כ בס' הזכות שם בדעתם, וכ"כ בשם בתשובת ר"ש בן עלי שם; רש"ג בתשובה"ג קדמונים סי' צא, ובשו"ת ר"י מינאש סי' קלט בשמו ובשם רה"ג והסכים; תוס' שם ד"ה אמר בשם ר"ת, ועיי"ש ובסה"ת סי' קלג שכ"כ בשם ר"ח יבמות קט א, ושחזר בו ממה שפסק שם לט ב שמצות יבום קודמת, ועי' או"ז סי' תרל"ח; טור שם בשם רש"י ור"ת ורא"ש, ועי' ב"י שם שכ"ג ברא"ש כתובות פ"ה סי' לו, אבל בשו"ת כנסת יחזקאל סי' סח כ' שהרא"ש לא הכריע, ופי' דברי הטור שם בע"א; ראב"ן יבמות שם, והגמ"י שם בשמו ובשם ר' עזריאל בר"ג ור' יוסי בר' אושעיא הלוי ור"ש; סה"ת שם ד"ה תנן ואילך; או"ז שם בשם רבינו יהודה בר יצחק והר"ש, ועיי"ש סי' תרמו בשם ס' המקצועות, ועי' ציון הקודם וצ"ב; פסקי ריא"ז יבמות פ"ד ה"ג; סמ"ג עשין נב; שו"ע שם בשם ויש אומרים, ועי' רמ"א שם

¹⁶ עיין ביאור הגר"א שם שהעיקר כחכמים

¹⁷ עיין בלח"מ שהקשה שדעת הרמב"ם שמצות יבום קודם ועיין במעשה רוקח ובמכה"מ שם מה שתי' ובבאמת הרמב"ם איירי בעדות או דיינות חליצה ולא על החולץ עצמו דלחולץ עצמו אמרי' דמצות יבום קודם אולם המעיד חליצה עדיפא דודאי היא כמצוה משא"כ יבום אפשר להנאת עצמו. ובזמנינו בלא"ה מצות חליצה קודם.

¹⁸ ערוך השולחן סי' קסה סמ"ו

¹⁹ ועי' כנה"ג סי' קסה ס"ק י ביבמה אשכנזית ויבם ספרדי אם כופים לחליצה. ועי' הג' ר"פ לסמ"ק סי' רפג, שבאשכנז נהגו לייבם, וכן מבואר בראבי"ה שהובא במרדכי יבמות סי' לא

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

אמרו חכמים ז"ל כל הנודר²⁰ הרי הוא כאילו בנה במה בשעת איסור הבמות²¹, והמקיימו כלומר שאינו נשאל עליו, הרי הוא כאילו הקריב עליו קרבן²². ולפיכך טוב יותר שישאל להכנס על נדרו²³.

במה דברים אמורים בשאר נדרים, אבל נדרי הקדש וצדקה מצוה לקיימן, וכן אמר רוד עליו השלום (תהלים קמז פסוק יד נְדָרֵי לַה' אֲשֶׁלֶם נְגִדָה נָא לְכֹל עַמּוֹ, ולא ישאל עליהם אלא מדוחק,

וכן שבועה לא ישאל עליה אלא מדוחק, דשבועה חמורה היא²⁴ דכתיב בה (שמות כ פסוק ז) כִּי לֹא יִנְקֶה ה' אֶת אֲשֶׁר יִשָּׂא אֶת שְׁמוֹ לְשׂוֹא.

ולכתחלה²⁵ צריך לזהר שלא ידור שום דבר, ואפילו צדקה אין טוב לידור אלא אם ישנו בידו יתן מיד, ואם לאו לא ידור מקודם עד שיהיה לו ויתן בלא נדר הקודם. ואם הציבור עושים פסיקה לצדקה ומוכרח ג"כ לפסוק עמהם עתה דווקא לבלי יהא כפורש מן העבור, יאמר בלי נדר ויאמר כן בפירוש שאם פוסק סתם הוי נדר.

אולם בעת צרה מותר ומצוה לנדור, כשם שמצוה להתפלל לד' בעת צרה, אך אין זה מצוה וחובה כשאר מצות.

ז. מן המיאונני דלמא גדלה ומיחרטא בה

²⁰ שו"ע ונו"כ רנ ג

²¹ המשילו שניהם זה לזה, שהנודר מעלה על דעתו שעושה מצוה, שחושב בדעתו כיון שמצינו בתורה שאסרה עלינו הרבה דברים שמע מינה דניחא ליה לקודשא בריך הוא שאסור האדם על נפשו כמה דברים, ואומר אם כן כל המרבה לאסור על עצמו אפילו דברים המותרים הרי זה משובת, ולכך הוא נודר ואוסר דבר על עצמו. וכן הבונה במה בחוץ להקריב עליה קרבן, חושב בדעתו שעושה מצוה, שכיון שצוה הקדוש ברוך הוא להקריב קרבנות בפנים הוא רוצה להוסיף עליהם להקריב קרבנות אפילו בחוץ, לכך אמרו ז"ל שזה מועה הוא, דהא חזינן שהתורה צותה עלינו הרבה מצות להביא כמה קרבנות בפנים, ואף על פי כן אסרה עלינו לבנות כמה להקריב עליה קרבן בחוץ. הכא נמי נהי דרחמנא אסרה עלינו כמה דברים, כי מוסיף איהו לאסור על עצמו יותר ממה שאסרה התורה, פשע, ועל דרך אמרם ז"ל גם כן במקום אחר [ירושלמי נדרים פ"ט ה"א] לא דיך במה שאסרה התורה אלא שאתה אוסר עליך דברים אחרים. לבוש שם מהר"ן

²² וחייב משום שחומי חוץ, הכי נמי אין קיום נדרו רצוי לפניו יתברך אלא טוב לו יותר שישאל עליו שמא לא יוכל לקיימו כראוי ויבא לידי מכשול.

²³ ונראה לי דלענין לכתחלה לנדור נהגו דלא לנדור, אבל אם כבר נדרו נוהגין שלא למחות ולגעור במי שנדר שיתיר את נדרו מכת כל המקיימו וכו', והטעם, מאחר שכתב רב אלפס והגאון מר יהודאי שלא להתיר אף נדר, אף על גב שלדינא דגמרא מצוה לשאול, אבל אחר כך בימי הגאונים החמירו שלא להתיר, לכן אנו בוזמן הזה מתירין נדרים ושבועות כשירצה הנודר, והוא כמו פשר דבר, כן נראה לי ליישב מנהג העולם, וקל להבין. בית הלל שם

²⁴ ויש גאונים הסבורים שלשבועה לא מועיל התרה. מ"ז שם אך בלבוש כתב רק כשנשבע על איזה דבר מצוה

²⁵ ערוה"ש שם ו - ה

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

לכתחלה יש לב"ד ליוזר שלא להשיא יתומה קטנה במקום שנראה להם שיבא לידי מיאון, ואין לדין בזה אלא מה שענינו רואות. כלומר שאם נראה שלא תבא לידי מיאון ישיאנה²⁶.

ח. מן הערבוז

נאמר במשלי (פרק יז, פסוק יז, יח) "בְּכָל עֵת אֲהַב הָרַע וְאֶח לְצָרָה יוֹלֵד, אָדָם חָסֵר לֵב תוֹקֵעַ כָּף עֵרֵב עֲרֻבָה לְפָנָי רַעְהוּ", אדם חסר לב תוקע כף, הנה גדר הרע שיאהב את רעהו תמיד בכל עת, ושבעת צרה תגדל אהבתו יותר עד שיהיה כאח למסור נפשו בעד רעו כאלו היה אחיו, בכל זאת הגם שהריע מחויב לעשות הכל בעד רעהו, אינו מחוייב לכנס בערבות ובתקיעת כף בעדו, ואם עושה כן מצד אהבתו הוא אדם חסר לב ואינו רואה את הגולד²⁷.

וכן הזהיר השל"ה (שער האותיות ותרנות סעיף י) וז"ל: "ואף שמדת ותרנות טוב, יזרר אדם בותרנות שהזהירו רבותינו ז"ל עליו לעולם ישמור אדם עצמו מהערבות". גם אנכי מצווה ומושבט מאבותי זלה"ה שלא אהיה ערב בשביל אדם, כן אנכי מצווה אתכם בתוקף ציוויי, והשמרו לכם במאד" עב"ל.

ולכן ראוי שכל אדם יקבע לעצמו כלל בזה באילו תנאים הוא מוכן לחתום ערבות, ובזה גם יהיה לו קל יותר לסרב לחתום, וגם אינו מבייש את חבריו בזה שאינו חותם, כיון שהוא רק עפ"י הכללים הקבועים שלו.

ובמשכנתא לדירה ראוי לחתום, כיון שיש כמה ערבים, ויש את הדירה עצמה שמשועבדת להלוואה, ורוב האנשים משלמים משכנתא, ועל כן עושים בזה מעוה גדולה שע"י הערבות יש לחבירו דירה. אבל בהלוואה לעסקים ראוי לא לחתום, כי א"א לדעת כמה בטוח העסק שהלוואה מושקעת בו, ואם העסק לא יצליח יצטרך לשלם²⁸.

ט. לעולם יראה דיין עצמו כאילו חרב מונחת לו בין יריכותיו

וגיהנם פתוחה לו מתחתיו

²⁶ ערוך השולחן אבן העזר סימן קנה סעיף מט

²⁷ פירש המלבי"ם שם.

²⁸ כתב עת: אוצר המשפט, ערבות – בענין חתימת ערבות

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

כל בית דין מישראל שהוא הגון²⁹, שכינה עמהם, שנאמר (תהלים פב פסוק א) אֱלֹהִים נֹצֵב בְּעֵדַת אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט, לפיכך צריכים הדיינים לישב באימה וביראה מאימת השכינה שעמהם, ובכבוד ראש ובעטיפת מליתן כדי שלא יפנו ראשן לכאן ולכאן ותהא דעתן מיושבת עליהן.

ומטעם זה ג"כ אסור לדיין להקל ראש ולישב ולספר בדברים בטלים בב"ד כדי שלא יסיה דעתו מן הדין, רק ידבר בדברי תורה וחכמה. ויראה הדיין כאילו חרב מונחת לו על צוארו³⁰ וכאילו גיהנם פתוחה לו מתחתיו³¹, שאם יעוות הדין יפול בחרב או בגיהנם, ואסמכוהו אקרא דכתיב (שיר השירים ג פסוק ז – ח) הִנֵּה מִטָּתוֹ שָׁלְשָׁלְמָה פִּירוּשׁ מְקוֹם שְׂכִינָתוֹ שֶׁל מְקוֹם הַנִּקְרָא שְׁלֹמָה מֶלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ. וקרא לו מטתו מפני שהוא שוכן שם בין הדיינים כמ"ש אֱלֹהִים נֹצֵב בְּעֵדַת אֵל. ששים גברים סביב לה מגברי ישראל, פלם אחזי חרב ר"ל להפחיד הדיינים, ומסיים מפרד פלילות ר"ל גם מפרד הגיהנם הדומה ללילה.

וידע את מי הוא דן את בני ישראל שנאמר בהם (משלי כב פסוק כג) כִּי יִקְוֶה יָרִיב רִיבָם וְקָבַע אֶת קַבְעֵיהֶם נֶפֶשׁ, ולפני מי הוא דן שהרי הקדוש ברוך הוא יושב עמו ורואה, ומי הוא עתיד ליפגע ממנו אם הוא נוטה מקו הדין שנאמר וּבְקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט, ר"ל שהוא יתברך דן בין הדיינים איזה שיטה מקו הדין, וכתיב (דברי הימים ב יט פסוק ו) וַיֹּאמֶר אֵל הַשְּׁפֹטִים רְאוּ מָה אַתֶּם עֹשִׂים כִּי לֹא לְאָדָם תִּשְׁפֹּטוּ כִּי לִיקְוֶה וְעִמְכֶם בְּדַבַּר מִשְׁפָּט ר"ל מפני שמטריח אותו יתברך להחזיר חממון לבעלים אם יטלו ממנו שלא בדין. וכל דיין שאינו דן דין אמת לאמתו גורם לשכינה שתסתלק מישראל.

י. קטנה שלא מיאנה והגדילה ועמדה ונשאת ... צריכה גט

משני

אם³² הביאה שערות אחר י"ב ולא בעל אח"כ, שוב לא תמאן אלא צריכה גט מדרבנן, דלא תיקנו רבנן מיאון בגדולה. ואם לא גירש ועמדה ונתקדשה, צריכה גט משניהם, מן הראשון גט מדרבנן, ומן השני גט מדאורייתא, שהרי קידושי שני תפשו מן התורה שקידושי ראשון לא היו אלא מדרבנן, לפיכך

²⁹ שו"ע ונו"כ ה"מ ח ב

³⁰ עונש עוה"ז סמ"ע שם ז

³¹ עונש עוה"ב שם ח

³² שו"ע ונו"כ אבהע"ז קנה א

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

אם ירצו מגרש ראשון ונושא שני, אבל אם גירש שני לא יקיימה הראשון
שמת יאמרו החזיר גרושתו אחר שנתארסה.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>